

Täysistunto

Sunnuntai 28.3.2021 klo 12.00—17.13

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tartuntatautilain 58 g §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 31/2021 vp

Valiokunnan mietintö StVM 7/2021 vp

Toinen käsittely

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. — Edustaja Simula.

Keskustelu

14.38 **Jenna Simula ps:** Arvoisa puhemies! Tällä lain täsmennyksellä halutaan antaa aluehallintovirastoille ja kunnille lisää työkaluja erilaisten tilojen sulkemiseksi ja elinkeinon harjoittamisen rajoittamiseksi koronapandemian aikana. Huomattavaa on, että mahdollisen sulkemisen sanotaan koskevan tiloja ja toimintoja, joissa on ”erityinen mahdollisuus merkittävien tartuntaketjujen syntymiselle”.

Kuten todettua, tartuntatautilaki on nykyisellään hyvin sekava. Perustuslakivaliokuntakin on lausunnossaan todennut, että tartuntatautilain sääntely on osin vaikeaselkoista, eikä se juuri parannu ehdotetuilla muutoksilla. Eikö lainvalmistelu ole silloin aika heikoilla kantimilla? Välillä myös näyttää siltä, ettei kukaan tiedä, mitkä toiminnot milloinkin kuuluvat lain soveltamisalaan. [Hälinää — Puhemies koputtaa]

Arvoisa puhemies! Yrittäjät ovat tehneet monia toimenpiteitä estääkseen tartunnat tiloissaan. Kun esimerkiksi kuntosaleilla on tutkimustenkin mukaan lähes olematon riski saada koronartartunta, on yksinkertaisesti väärin sulkea tällaisia tiloja ja toimintoja kokonaan. Yritykset ovat myös käyttäneet niin varallisuuttaan kuin aikaansa tartuntojen estämiseksi: tilojen kävijämäärää ja kapasiteettia on rajattu, ilmanvaihtoa... [Hälinää — Puhemies koputtaa]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt, arvoisat edustajat, siirtäkää muut keskustelut salin ulkopuolelle. Edustaja Simulalla on puheenvuoro. — Olkaa hyvä.

Kiitos, puhemies! Yritykset ovat myös käyttäneet tosiaankin niin varallisuuttaan kuin aikaansa näiden tartuntojen estämiseksi. Huomiota on kiinnitetty muun muassa ilmanvaihtoon, tehty muutoksia siihen, siivousväliä on tihennetty, asiakkaiden käyttöön on osoitettu desinfiointivälineitä, minkä lisäksi on hankittu erilaisia pinnoitteita jotka estävät viruksen elämisen pinnoilla, vaikkapa kuntosalilaitteissa. Yrittäjien omatoimisuus on ollut hyvin tärkeää, mutta nyt tällä lainsäädännöllä rangaistaan heitä siitä. Se ei ole oikein.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 33/2021 vp

Arvoisa puhemies! Yrittäjän pitää voida luottaa viranomaisiin. Esitetty lainmuutos selaisenaan lisää epävarmuutta entisestään, eikä se millään tavoin kannusta yrittäjiä jaksamaan tätä kriisiä läpi. On edelleen tärkeää sallia sellainen yritystoiminta, joka ei lisää tartuntatautiriskiä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Koponen, Ari.

14.40 Ari Koponen ps: Puhemies! Ehkä tästä koronaviestinnästä nopeasti muutama sana. Jatkuvasti yksityiset ihmiset ja yritykset ottavat yhteyttä, ja he eivät tiedä senhetkisiä rajoituksia. Pitäisi olla joku paikka, mistä kaikki kunkin alueen rajoitukset olisivat helposti saatavilla, esimerkiksi verkkosivu mikä päivittyisi koko ajan, ja ihmiset ja yritykset voisivat katsoa sieltä sen alueen rajoitukset. Se voisi olla tulevaisuudessakin ihan viisasta.

Sitten päätöksenteon nopeudesta ehkä. Ystäväni Uudesta-Seelannista pisti viestiä jo aikaisemmin keväällä: ”Täällä ei muuten kauheasti jossitella. Seiskalta illalla tuli ilmoitus, että pääministeri pitää tiedotustilaisuuden kello 21. Senhän jo arvasi, että se ei hyvää tiedä, mutta miettikää: yksi community case ja epäselvyyksiä testauksessa, ja aamukuudelta Auckland lockdowniin viikoksi. Huomenna olisi ollut iso hyväntekeväisyysjuoksu sekä aamuysiltä yli 10 000 ilmoittautunutta isoon taidetapahtumaan yms. Ei paljon paina, ovet saman tien lukkoon. Ja huom. katsoin netistä just Suomen hallituksen tiedotustilaisuuden. Se kesti 2 tuntia 10 minuuttia. Täällä ne kestää yleensä vartin.” — Eli tekoja.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Laiho.

14.42 Mia Laiho kok: Arvoisa puhemies! Meillä on täällä tänään hyväksyttävänä tartuntatautilain 58 g §. Tämä lakihan on juuri hiljattain hyväksytty, ja aluehallintovirasto tulkitsee lakia niin, että alle kymmenen hengen ryhmissä liikunta on tilassa mahdollista, jos huomioidaan terveysturvallisuus. Tämä ei kuitenkaan käynyt STM:lle, joka olisi halunnut sulkea kategorisesti kaikki tilat. Ministeriöllä ja aluehallintovirastolla oli lain tulkinnasta siis erilainen näkemys, ja sen takia esitys tuotiin uudelleen eduskuntaan. Perustuslakivaliokunta tuki sitä aluehallintoviraston tulkintaa laista, että alle kymmenen hengen tilaisuudet olivat sallittuja.

Olemme kokoomuksessa jättäneet asiaan vastalauseen. Ymmärrämme toki, että myös kuntosaleja pitää rajoittaa siinä mielessä, että pitää huolehtia terveysturvallisista käytänteistä, mutta tämä esitys on nyt taas niitä esityksiä, missä lyödään lekalla, kun voitaisiin tehdä vähän soveltuvia asioita ja mahdollistaa toimintaa terveysturvallisesti. Olemmekin jättäneet vastalauseeseen lausumaehdotukset, joista täällä kohta äänestetään, ja luen ne tässä nyt teille:

”1) Eduskunta edellyttää, että varmistetaan niiden tilojen toiminta, joissa voi olla kuitenkin 20 neliön pinta-alaa kohti enintään yksi henkilö.” Tällaista tulkintaa on käytetty monissa Euroopan maissa.

”2) Eduskunta edellyttää, että kansalaisten oikeudet lakisääteiseen kuntoutukseen varmistetaan”. Nyt tällä esityksellä nämä tilat suljetaan niin, että myöskään ihmiset, jotka tarvitsevat lakisääteistä kuntoutusta, eivät pysty niissä tiloissa sitä saamaan — koskee myös muun muassa vesiterapiaa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 33/2021 vp

”3) Eduskunta edellyttää, ettei sulkutoimilla heikennetä tilojen käyttöä silloin kun niitä käytetään varhaiskasvatukseen, perusopetuksen, lakisääteisten terveydenhuollon palvelujen, muun kuntoutuksen ja alaikäisten harrastusten järjestämiseksi tiloissa.”

”4) Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto turvaa kansalaisten liikuntamahdollisuudet ja sairauksien ehkäisyn myös sulun aikana.”

”5) Eduskunta edellyttää, että ratsastusmaneesien ja koirien koulutustoiminta voi jatkaa terveysturvallisuus huomioiden.”

Ja ”6) Eduskunta edellyttää, että lain toimeenpanossa huomioidaan alueellinen epidemiologinen tautitilanne ja tehdään vain välttämättömät toimenpiteet.”

Arvoisa puhemies! Olemme juuri äsken hyväksyneet tartuntatautilain ravintoloiden sulkemista koskevan esityksen, ja nyt meillä on tämä kuntosalia koskeva esitys. Samaan aikaan meidän on huolehdittava myöskin siitä, että Suomeen ei pääse liian löperösti rajojen yli tuoden tänne virusta. Ihmiset eivät ymmärrä sitä, että täällä rajoitetaan suomalaisten elämää jopa liikkumisrajoituksin, mitä on esitetty, ja samaan aikaan rajojen yli voi tulla viruksen kanssa varsin ongelmitta. Tällä hetkellä rajaliikenne on hyvin vähäistä, ja siihen voidaan kohdentaa näitä testauksia. Mutta sosiaali- ja terveysvaliokunta antoi lausuman tartuntatautilain edellisen päivituksen yhteydessä, että ministeriön pitäisi valmistaa tällainen ennakkotestauksen malliin perustuva systeemi rajoille. No, on aika ihmeellistä siten lukea tänään aamulla Iltalehteä, jossa kerrottiin, että ministeriöstä on annettu ymmärtää, ettei sellaista voi tehdä ja ettei se ole mahdollista. Se on kuitenkin mahdollista tehdä muissa Pohjoismaissa ja suurimmassa osassa Euroopan maita, ja kolmansia maitakin on mukana. Mikä sitä voi estää? Totta kai Suomen pitää antaa ulkomaille semmoinen viesti, että tänne ei ole tulemista, jos ei ennakkotestiä ole tehty. Ja sitten tietenkin on tärkeää, että täällä rajatestauksiin myös ohjataan ihmisiä ja pystytään täällä testaamaan.

Mutta jos ymmärrätte: Kun täältä sanotaan, että rajat ovat kunnossa, niin nyt siellä on 95 prosenttia siitä normaalista rajaliikenteestä, ja kun sitä lähdetään nostamaan, niin eihän mikään pysty pidättämään niitä, eikä pystytäkään tekemään testauksia sellaiselle määrälle liikennettä. Kyllä sinne pitää olla tällainen ennakkotestausmalli, ja voidaan osa niistä tartunnoista estää sillä tavalla. Se ei tietenkään saa olla ainoa keino, vaan sitten pitää pystyä myöskin ohjaamaan testiin, jos sille nähdään tarvetta. [Mari Rantanen: Karanteeni!] — Ja karanteeniin. Näin on, kunnon karanteenikäytännöt. Kyllä niissä maissa, missä tämä tauti on saatu hallintaan ja joissa on lockdown, on käytetty kunnon karanteeneja, ja nimenomaan omakustanteista karanteenia on tällöin käytettävä. Suomalaisella tietenkin on aina mahdollisuus tulla Suomeen takaisin, mutta heidänkin osaltaan karanteeni on sitten välttämätön.

Arvoisa puhemies! Otan tässä vielä muutaman sanan tästä rokotusjärjestyksestä. Nyt kun voimakkaasti rajoitetaan ihmisten elämää jopa liikkumisrajoituksin, niin on kyllä yhdenvertaisuuden näkökulmasta ja lääketieteellisen arvion perusteella tärkeää, että niille alueille, joilla tautia on eniten, rokotuksia myöskin kohdennetaan enemmän. Sen takia luotetaan tässä ammattilaisiin ja heidän näkemyksiinsä siitä, mitkä vaikutukset rokottamisella on tautikehitykseen.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Niikko.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 33/2021 vp

14.49 **Mika Niikko ps:** Arvoisa puhemies! Tässä kun me keskustellaan tartuntatautilain muuttamisesta, niin tähän koskee erityisesti niitä yrittäjiä, jotka joutuvat tämän lainsäädännön kautta taas kiristämään toimenpiteitä oman elinkeinon harjoittamiseksi.

Juuri äsken äänestettiin ravintoloiden sulkutoimien jatkamisesta kolmella viikolla. Tämä äskeinen äänestys hän tarkoittaa sitä, että nämä yrittäjät joutuvat entistä tukalampaan tilanteeseen. Mielestäni me ei voida niputtaa kaikkia yrittäjiä samaan koriin. Ravintoloita-kin on erilaisia. Me tiedämme sen, että ruokaravintolat olisivat hyvin voineet pysyä avoinna [Eva Biaudet'n välihuuto] ja olisimme voineet antaa niiden jatkaa toimintaansa.

Nyt me tehdään ihan sama virhe esimerkiksi näiden liikuntayrittäjien kohdalla. Me ei haluta antaa heille mahdollisuutta pitää esimerkiksi kuntosaleilla sitä kymmentä asiakasta, vaan kuntosalit ja monet liikuntapaikat halutaan käytännössä sulkea. Tällainen yksioikoinen menettely ei ole millään tavalla perusteltua. Meillä ei ole semmoista tutkimustulodataa, joka tukisi sitä, että kategorisesti kaikki, missä ihmiset kohtaavat terveyttä parantaa, kuntoillen, olisivat jollakin tavalla koronavaarallisia paikkoja.

Olisin toivonut, että tämä tulkinta myös menisi aveille, kun avit sitten lähtevät tulkitsemaan tämän uuden lain kautta niitä toimenpiteitä, mutta luulenpahan vain, että ministeriöstä tulee se tahtotila, joka on se, että ne kaikki paikat on vain kategorisesti laitettava määrättyllä alueella kiinni, ja se ei ole järkevää.

Arvoisa puhemies! Täällä kokoomus yhdessä lausumassa esittää sitä, että voisi olla 20 neliön alueella yksi harrastaja tiloissa, että tällaisista laskentaperiaatteista käytettäisiin. Tätä tällaista laskentaperustettahan on toki käytetty jossain ulkomailla esimerkiksi kuntosaleilla, mutta täytyy muistaa, että ulkomailla kuntosaleilla on pääsääntöisesti joutunut käyttämään maskia. Siellä monella kuntosalilla käytetään maskia, ja se ei haittaa kuntoilijaa, jos hän haluaa kunnostaan huolta pitää.

Tiedän kuntosaleja, ja yhdessä, jossa itsekin käyn, on 1 400 neliötä. Jos tällaista matematiikkaa käytettäisiin, niin siellä salissaan saisi olla semmoiset 70 henkilöä samanaikaisesti kuntoilemassa, ja eihän se taas onnistu, koska laitteita ei kuitenkaan ole laitettu vähintään 2 metrin etäisyydelle toisistaan. Sen takia tämän esimerkin nyt tuon esille, että tämä on vaikeata aveille päättää, mitkä saavat olla auki ja mitkä eivät. Sen johdosta pitäisi olla semmoista yksilöllisempää tarkastelua niitten liikuntapaikkojen mukaisesti, missä ne etäisyydet on pystytty myös turvaamaan ja on tehty näitä ennalta ehkäiseviä toimenpiteitä, kuten paikka desinfioitu laitteita sellaisella tavalla, [Puhemies koputtaa] että ne pysyvät puhtaina jatkuvasti.

Arvoisa puhemies! Aivan lopuksi haluan vielä sanoa sen, [Puhemies: Nyt on 3 minuuttia täynnä!] että on tärkeää sallia, että kuntoutuksessa olevien kuntoilupaidat saavat pysyä auki. Semmoisten henkilöiden, jotka tarvitsevat terveyden vuoksi kuntoutusta, [Puhemies koputtaa] tulee saada jatkaa sitä myös tämän lainsäädännön jälkeen. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Tolvanen.

14.53 **Kari Tolvanen kok:** Arvoisa puhemies! Heti tähän alkuun kannatan edustaja Laihon tekemää esitystä. Se on hyvä.

Terveydellisyys edellä meidän kaikkien pitää mennä. Minä en usko, että salissa on ollenkaan epäselvyyttä siitä, mutta niiden toimien, joista me päätetään, on oltava välttämättömiä ja vaikuttavia. Nyt kun otetaan esimerkiksi kuntosalit tähän käsittelyyn, niin niitä on hyvin monenlaisia. Joissain ei varmuudella pystytä toimimaan terveydellises-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 33/2021 vp

ti, mutta joissain pystytään se tekemään ja on jo tehty. Elikkä toivon todella suurta harkintaa viranomaisilta näiden salien suhteen, että ei automaattisesti kategorisesti kaikkia suljeta. On esimerkiksi kuntosali- ja liikuntatiloja, joissa on satoja neliöitä. Siellä on nyt jo parannettu ilmanvaihtoa, on tehty varausjärjestelmät niin, että vain tietty määrä ihmisiä pääsee tiettyyn aikaan sinne sisälle. Desinfiointia on tehostettu niin, että siellä pikemminkin leijaillee tällainen desinfiointiaineen haju jatkuvasti. Kyllä kai olisi tärkeää monelle meistä, etenkin niille, joiden tarvitsee kuntoutusmielessä pitää fyysistä kuntoaan yllä, näinä vaikeina aikoina fyysisen kunnon ja siinä sivussa myös psyykkisen kunnon ylläpitäminen, ja kuntoiluhan on yksi parhaita keinoja auttaa meitä jaksamaan näinä vaikeina aikoina.

Eli nyt kun tämä laki ilmeisesti menee läpi tässä muodossa, miten hallitus sen esittää, toivon todella, että viranomaiset käyttäisivät sitä harkintaa, joka heillä on, ja mahdollistaisivat ihmisten liikkumisen siellä, missä se on mahdollista turvallisesti, mutta myös mahdollisuuden jatkaa elinkeinoaan niille yrittäjille, jotka ovat satsanneet terveysturvallisuuteen. Suomen tasavallassa on jo aivan liikaa yrittäjiä todella suurissa vaikeuksissa, eli annetaan mahdollisuus niille yrittäjille, jotka voivat toimia terveysturvallisesti.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Reijonen.

14.55 Minna Reijonen ps: Arvoisa herra puhemies! Ollaan sulkemassa tiloja, ja lähes täyssulku on moneen paikkaan tulossa. Perussuomalaiset ovat huolissaan siitä, mikä on perusteltua ja mikä ei ole perusteltua. Perussuomalaisten sosiaali- ja terveysvaliokuntaryhmä tunnistaa koronapandemian vakavuuden sekä tarpeen rajoittaa tartuntojen leviämistä. Esitetyllä sääntelyllä pyritään sulkemaan muun muassa liikunta- ja urheilutilat myös hyvin pieniltä käyttäjämääriltä, joille tilat on aluehallintovirastojen tulkinnan mukaan nykyisellä sääntelyllä voitu pitää avoinna. Valiokunnalle ei ole esitetty näyttöä siitä, että kyseisistä tiloista olisi lähtenyt liikkeelle tartuntaketjuja ja tilojen sulkemiselle olisi siten asianmukaiset perusteet. Herääkin kysymys, onko todelliseen tartuntatilanteeseen perustuvan tarpeen sijasta esityksen taustalla jonkinlainen arvovaltataistelu ministeriön ja aluehallintovirastojen välillä. [Arto Pirttilahti: On!] Perustuslain 18 §:ssä säädetään elinkeinovapaudesta ja oikeudesta työhön.

Perussuomalaisten valiokuntaryhmä kiinnittää huomiota myös tartuntatautilanteen merkittäviin eroihin paitsi eri maakuntien välillä myös maakuntien sisällä. Kaavamaiset, koko maakuntaan kohdistuvat rajoitukset eivät ole kohtuullisia eivätkä perustuslakivaliokunnan edellyttämän oikeasuhtaisuus- ja välttämättömyysvaatimuksen mukaisia, mikäli rajoituksista ei tartuntatilanteen poiketessa merkittävästi kuntien välillä maakunnan sisällä päätetä kuntakohtaisesti.

Edellä esitetyin perustein perussuomalaisten valiokuntaryhmä katsoo, ettei esitetty lakimuutos ole hyväksyttävissä, koska se on puutteellisesti valmisteltu erityisesti taloudellisten vaikutusarvioiden osalta, vaarantaa kansalaisten pääsyn lakisääteiseen kuntoutukseen eikä ole perusteltavissa tartuntojen torjumisen näkökulmasta aiheutuvalla todellisella tarpeella, vaan esityksen taustalla vaikuttaa olevan pikemminkin valtataistelu sosiaali- ja terveysministeriön ja aluehallintovirastojen välillä. Mikäli eduskunta kuitenkin päättää hyväksyä esityksen, on varmistettava, että rajoitusten kohteena olevien toimijoiden kärsimät taloudelliset menetykset korvataan täysimääräisinä. Tämän perusteella esitänkin, että tämä lakiehdotus hylätään ja että hyväksytään seitsemän lausumaa. Nämä seitsemän lausumaa ovat seuraavat:

Pöytäkirjan asiakohta PTK 33/2021 vp

”1. Eduskunta edellyttää, että hallitus toimittaa eduskunnalle selvityksen tartuntamääristä ja altistumisista erityyppisissä rajoitusten kohteena olevissa tiloissa ja toiminnoissa viikotasolle eriteltynä eri alueilla, jotta rajoitusten vaikuttavuutta voidaan arvioida faktapohjaisesti.

2. Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee lainsäädännön, jolla rajoitusten kohteena olevien toimijoiden kiinteät kulut korvataan täysimääräisesti siltä ajalta, kun niiden mahdollisuus taloudellisesti kannattavaan toimintaan on rajoituksilla tosiasiallisesti estetty.

3. Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee lainsäädännön, jolla rajoitusten kohteena olevien toimijoiden työntekijöille varmistetaan täysi työttömyysturva ilman omavastuupäiviä siltä ajalta, kun heidät on lomautettu tai heidän työntekonsa on tosiasiallisesti estetty rajoitusten seurauksena.

4. Eduskunta edellyttää, että hallitus selvittää erilaisiin rajoitusten kohteena oleviin tiloihin ja toimintoihin liittyvät erilaiset tartuntariskit ja säätäessään rajoituksista asetuksella kohdistaa kunkin rajoituksen ainoastaan niihin tiloihin ja toimintoihin, joiden toiminnan rajoittaminen on riskiperusteisesti välttämätöntä.

5. Eduskunta edellyttää, että hallitus selvittää rajoitusten kohteena liikunta-, urheilu- ja harrastustoimintaan sisä- ja ulkotiloissa liittyvät erilaiset tartuntariskit ja säätäessään rajoituksista asetuksella asettaa rajoitukset siten, ettei sellaista toimintaa, johon ei liity merkittävää tartuntariskiä, rajoiteta tarpeettomasti.”

Siis kohta 5: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus selvittää rajoitusten kohteena liikunta-, urheilu- ja harrastustoimintaan sisä- ja ulkotiloissa liittyvät erilaiset tartuntariskit ja säätäessään rajoituksista asetuksella asettaa rajoitukset siten, ettei sellaista toimintaa, johon ei liity merkittävää tartuntariskiä, rajoiteta tarpeettomasti.”

”6. Eduskunta edellyttää, että hallitus säätää rajoitusten kohteena olevia tiloja ja toimintoja koskevista rajoituksista asetuksella jatkossa kuntatasolla silloin, kun maakunnan eri kuntien välillä on merkittäviä eroja tartuntamäärissä.

7. Eduskunta edellyttää, että hallitus selkeyttää tiedottamistaan koronakriisin torjuntatoimiin liittyen sekä viranomaistoimijoille että kansalaisille ja varmistaa, että sekä lainsäädäntömuutokset että niiden perustelut ovat selkeitä ja sisällöltään yksiselitteisiä.”

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Juvonen.

15.01 Arja Juvonen ps: Arvoisa herra puhemies! Käsittelyssä siis on esitys, jossa esitetään muutettavaksi väliaikaisesti tartuntatautilakia täsmentämällä kunnan ja aluehallintoviraston mahdollisuutta sulkea asiakkaiden tai osallistujien käyttöön tarkoitetut elinkeinotai muun toiminnan tilat määräajaksi. Kannatan edustaja Reijosen tekemää hylkäysesitystä ja Reijosen tekemiä lausumia.

Arvoisa puhemies! Rajoitus- ja sulkutoimien pitkittyessä on tarve arvioida rajoitusten hyväksyttävyyttä ja oikeasuhtaisuutta elinkeinovapauden näkökulmasta, se korostuu. Talousvaliokunta on myös huomauttanut julkisen vallan velvollisuudesta hyvittää elinkeinonharjoittajille sitä haittaa, joka näille koituu siitä, että ne eivät voi käyttää omaisuuttaan siihen tarkoitetulla tavalla eivätkä siten harjoittaa elinkeinoaan. Myös perustuslakivaliokunta on pitänyt tärkeänä, että sulusta aiheutuvia menetyksiä kompensoidaan. Hallituksen esitys on Suomen Olympiakomitean asiantuntijalausunnossa esiin tuomalla tavalla perusteltu puutteellisesti tai jopa tarkoituksellisesti harhaanjohtavasti, kun perusteluissa esi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 33/2021 vp

tetään, ettei ehdotetulla pykälämuutoksella arvioida olevan merkittäviä itsenäisiä vaikutuksia. Perussuomalaisten valiokuntaryhmä pitää Olympiakomitean tavoin erikoisena ja valitettavana, ettei esitettyä väitettä perustella lainkaan, vaikka on nähtävissä, että esityksellä on merkittäviä taloudellisia vaikutuksia kohteena olevien yritysten toimintaan ja se tuo rajoitusten piiriin lukuisia sellaisia pieniä yrityksiä, joiden toimintaa ei tähän asti ole rajoitettu.

Perussuomalaisten valiokuntaryhmä toistaa Suomen kunto- ja terveysliikuntakeskusten yhdistyksen lausunnossaan esiin tuoman huomion siitä, että alan yritykset ovat luoneet käytäntöjä tartuntariskien minimoimiseksi ja tehneet kaikkensa, jotta asiakkaat voisivat käyttää turvallisesti yritysten palveluita. Lausunnon mukaan liikunta-alan yrityksistä 59 prosentilla liikevaihto on laskenut vähintään puolella rajoitusten seurauksena, ja on edelleen huomioitava, että rajoitusten pitkäkestoisuus on omiaan vahingoittamaan yritysten taloudellista selviämistä ja vaarantaa yritysten jatkumisen, työntekijöiden työpaikat ja yrittäjien sekä heidän perheidensä toimeentulon, mikäli yritykset ajetaan tarpeettomilla tai väärin asetetuilla ja turhan laajoilla rajoituksilla tarpeettomasti konkurssiin.

Kun kyse on liikunta- ja urheilutiloista ja harrastetilojen sulkemisesta, haluamme nostaa esille myös lasten ja nuorten mielenterveydelle aiheutuvat haitat. Kun nuorilta estetään pääsy heille tärkeisiin harrastuksiin ja sosiaaliseen toimintaan, niin sillä on väistämättä vaikutuksia. Tämän lisäksi on huomioitava lakisääteisten kuntoutuspalvelujen saatavuuden katkeaminen, sillä esimerkiksi liikuntatiloissa, uimahalleissa ja kylpylöissä järjestetään muun muassa Etelä-Suomen aluehallintoviraston lausunnossa ilmenevällä tavalla kuntoutustoimintaa, Kansaneläkelaitoksen omaa, ja näillä toimilla on kielteisiä vaikutuksia siihen, että esimerkiksi henkilö ei voi saada sitä kuntoutusta.

Tämä esitetty lakimuutos ei ole hyväksyttävissä, koska se on puutteellisesti valmisteltu, sillä on erityisesti taloudellisia vaikutuksia, mutta myös sen tiedotuspohja on heikko. Eli kun tehdään monimutkaista lainsäädäntöä, joka on osittain myös epäselvää, niin on erittäin tärkeää, että toimijoille ja kansalaisille myös tiedotetaan avoimesti ja selkeästi, mistä on kysymys, ja hyvin usein lakiteksteistä asiat eivät käy helposti ilmi. Perussuomalaisten lausumat ovat hyviä ja osuvat aiheeseensa, erityisesti lausuma 7, jossa me edellytämme, että hallitus selkeyttäisi tiedottamistaan koronakriisin torjuntatoimiin liittyen sekä viranomais-toimijoille että kansalaisille ja varmistaisi, että sekä lainsäädäntömuutokset että niiden perustelut ovat selkeät ja sisällöltään yksiselitteisiä. Ei voi olla mahdotonta tehdä selkokielistä lainsäädäntöä, eikä voi olla mahdotonta, että asioista tiedotetaan niin asiakkaille kuin yrittäjille myös selkeällä suomella, selkokielisesti, että kaikki tietävät, mitä suljetaan, milloin suljetaan, mistä haetaan korvauksia ja miten toimitaan.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Pirttilahti.

15.06 Arto Pirttilahti kesk: Arvoisa herra puhemies! Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi väliaikaista tartuntatautilakia täsmentämällä kunnan ja aluehallintoviranomaisen mahdollisuutta sulkea asiakkaiden tai osallistujien käyttöön tarkoitettuja elinkeinon tai muun toiminnan tiloja määräaikaaisesti. Eli hallitus pyrkii tällä lainsäädännöllä ja soveltamisella selkeyttämään lakia, niin että se vastaisi vielä enemmän lain tarkoitusta.

Tässä todellakin aville ja kunnille annetaan mahdollisuus kieltää asiakkailta tai osallistujilta pääsy. Se koskee sellaisia tiloja, alleviivataan sellaisia tiloja, joissa on erityinen mahdollisuus merkittävien tartuntaketjujen syntymiselle. Minun mielestäni tässä on hyvin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 33/2021 vp

sosiaali- ja terveysvaliokunta ottanut lähtökohdakseen ja välttämättömyydekseen sen, että tässä tulee huomioida ihmisen kokonaishyvinvointi. Liikuntatilojen täydellinen sulkeminen vaikuttaa välttämättä myös ihmisen edellytyksiin liikkua, hoitaa kuntoaan ja ylläpitää terveyttään, eli myös terveyden lähtökohta pitää vahvasti huomioida.

Valiokunta korostaa samalla, että tilojen sulkeminen on viimesijainen keino ja sitä on mahdollista käyttää vain tilanteissa, joissa epidemian leviämistä ei voida muilla keinoilla estää. Kun huomioidaan vielä perustuslakivaliokunnan vahva näkemys siitä, että toimivaltuuksien käytön tässä asiassa, sulkemisen, pitää täyttää välttämättömyyden ja oikeasuhtaisuuden vaatimukset, eli nämä lähtökohdat plus sitten se, että tässä korostetaan, että sulkemispäätös ei saa myöskään estää kenenkään oikeutta lakisääteisiin palveluihin, niin tässä on aika monta lukkoa tälle asialle. Toivotaan, että nämä tartuntaryypät ja -ketjut eivät pääse niin valloilleen, että tätä lainsäädäntöä tarvitsisi kohdentaa.

Näen myös, että tätä pitää tarkkailla. Täällä on tullut erinomaisia puheenvuoroja aiemmin, että pitää tarkkailla, koska sitten täytyvät nämä kriteerit, että paikkoja tulee sulkea.

Itse tähän liikuntatilojen toimintaan: Täällä on erinomaisia puheenvuoroja pidetty ja käyty lävitse näitten tilojen hoidosta ja yrittäjien toimenpiteistä, kuten edustaja Simulakin kävi pitkän luettelon lävitse esimerkiksi hygieni- ja myös siisteys- ja muita toimintoja, mitä esimerkiksi isot liikuntayritykset ja muut ovat pitäneet yllä. Johan me tässä vuoden aikana itsekkin olemme osanneet käyttää maskeja ja käsidesiä, kuten tänne puhujapöytäntöön noustessamme.

Tässä itselläni on myös sellainen huoli, mitkä ovat sitten nämä referenssit siellä taustalla, kun lainsäädäntöä tehdään tai sulkemispäätöksiä tehdään. Onko se kotimainen referenssi, vai puhutaanko me ulkolaisista referensseistä, mitä tulee? Esimerkiksi Koreassakin oli tällainen zumbasali, missä on 50 neliötä, siellä 30 ihmistä, mistä tartuntaryypäs lähti liikkeelle. Onhan meillä Suomessa eri asia, jos meillä on 500:n tai 1 000 neliön liikuntasaleja, joissa ihmiset ovat eri puolilla salia, jolloin se tartunta on niin sanoen lähes mahdotonta. Sain tässä erään yrittäjän tilastotiedot, ja hän kertoi näin, että heillä on noin 2 miljoonaa kävijää ollut tämän vuoden aikana, siellä on tullut 3 altistumista ja sitten mahdollisia altistumisia 15 ja tästä ei ole tullut jatkoketjutartuntoja muualle.

Eli kun summataan tämä yrittäjien tekemä työ siihen taustalle, summataan niiden ihmisten, jotka käyvät tällaisissa liikuntasaleissa, asenne omaan terveyteensä ja elämäänsä, niin varmaan sitä kautta myös tulee vähemmän näitä tartuntoja. Kuitenkin jos joudutaan näitä paikkoja sulkemaan, niin kuten tässä valiokunta toteaa, myös perustuslakivaliokunta, tämä täytyy sitten kompensoida näille yrittäjille — otin vain nyt esimerkkinä tämän liikuntayrittäjän, mutta tässä on myös muita toimintoja — omalla lainsäädännöllä juuri, millä tavalla kompensatio sitten annetaan. — Kiitoksia.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos. — Edustaja Räsänen.

15.11 Päivi Räsänen kd: Arvoisa herra puhemies! Tässä laissa, jossa tartuntatautilakia ehdotetaan muutettavaksi, oleellinen on juuri tuo 58 g §, jonka kohdalla sosiaali- ja terveysministeriöllä ja aluehallintoviranomaisilla tuli pian lain säätämisen jälkeen ilmeinen arvovaltakiista lain tulkinnasta. Ja todellakin, silloin kun tätä lakia säädettiin, niin kyllähän itsestäni se ainakin oli ihan selvää, että tämä sulkeminen olisi mahdollinen, mikäli sisätiloissa, esimerkiksi liikuntapaikkojen sisätiloissa, olisi enemmän kuin kymmenen asiakasta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 33/2021 vp

Täytyy muistaa se, että jo tällaisenaan nyt tällä hetkellä voimassa olevana tämä tartuntatautilaki on erittäin tiukka. Se on erittäin poikkeuksellinen, kun otetaan huomioon, että se on tavanomaista lainsäädäntöä eikä sellaista lainsäädäntöä, joka on tarkoitettu poikkeusoloihin. Itse pidän kyllä tätä hallituksen esitystä siinä mielessä ylimitoitettuna, että jos ajatellaan vaikka näitä liikuntapaikkoja, erilaisia kuntosaleja, sisäleikkipaikkoja ja muita liikuntasaleja, niissä on todella paljon panostettu turvallisuuteen, ja jos suurissa tiloissa on muutama ihminen liikuntaa harrastamassa, niin se riski on varmasti pienempi kuin vaikkapa kauppatiloissa, jotka joka tapauksessa ovat auki. Esimerkiksi täällä Helsingissä on trampoliinipuisto, jossa on 800 neliötä tilaa, ja kymmenen henkeä sitä tällä hetkellä maksimissaan käyttää. Siellä on pitkät, pitkät välimatkat leikkijöiden välillä, ja en näe syytä siihen, että viranomaisille annettaisiin mahdollisuus panna tällaiset paikat helposti kiinni.

Tuosta kiistasta, jota seurasimme: Kyllä näkyi se, että aika herkästi näitä laitettaisiin kiinni, ja sen vuoksi mielestäni tässä kohden nyt on ylimitoitettu tämä esitys. Tämä on ongelmallinen niin yrittäjien kuin kansalaisten kannalta siinä mielessä, että myös koronan vakavien muotojen ehkäisyn kannalta on tärkeää pitää kuntoa yllä, [Puhemies koputtaa] on tärkeää, että panostetaan liikkumiseen ja liikuntaan, ja sen vuoksi aion äänestää näiden ponsien puolesta ja myöskin tämän hylkiesityksen puolesta.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja nyt on aika täynnä. — Edustaja Savola.

15.14 Mikko Savola kesk: Arvoisa herra puhemies! Me päättäjät ollaan vähän puun ja kuoren välissä näissä asioissa. On juuri näin, niin kuin edustaja Räsänen tuossa hyvin kuvasi edellisessä puheenvuorossa, että onko liian järeitä toimenpiteitä. Toisaalta sitten taas välillä tulee vahvastikin sitä palautetta, miksi ei saada nopeammin tehtyä päätöksiä, miksi ei voida nopeammin laittaa paikkoja kiinni, jos kerran näitä tautiryppäitä esiintyy. Tämä on vaikea asia, ja sen takia tällä lainsäädännöllä nyt halutaan nimenomaan täsmentää sitä. Ja tietysti se vastuu näistä asioista, näitten asioitten toimeenpanemisesta, on siellä kunta- ja aluehallintovirastotasolla, missä nyt on siis mahdollisuus näitä tiloja määräaikaaisesti sulkea, mikäli näissä tällaisia tartuntaketjuja havaittaisiin.

On aivan totta, että tilat ovat hyvin erilaisia, erikokoisia. On suorastaan surkuhupaisaa katsoa vaikka jääkiekkopeliä, missä on valtava areena ja siellä ei ole yleisöä ollenkaan. Kyllähän sitä nyt maalaisjärki sanoisi, että sinne voisi pistää vaikka kymmenen tai 50 tai 100 katsojaa tai vaikka 1 000:kin katsojaa ja aika harvakseltaan siellä istutettaisiin. Mutta nämä ovat tietysti tämän toimeenpanevan viranomaisen tekemiä ratkaisuja sen lainsäädännön pohjalta, mikä meillä on, ja ne eivät varmasti ole helppoja. Toki sielläkin pitää muistaa se, että tokihan siellä ihmiset kioskeilla tai ovensuussa tai vastaavissa sitten toisiaan näkisivät ja näitä riskitilanteita syntyisi.

Mutta, herra puhemies, tämä rokotusjärjestysasia on semmoinen, mikä on tässäkin nousut keskusteluun, ja minä kyllä sydämeni pohjasta toivoisin, että tässä ei tulisi tämmöistä alueitten vastakkainasettelua, vaan jokainen ihmishenki on tärkeä riippumatta siitä, missä päin Suomea asuu tai minkä ikäinen on. Mutta kyllä tässäkin maalaisjärjellä ajateltuna ja ihan huolenaiheena on se, että meidän tietyiltä viranomaisilta, viranomaistahoilta, turvallisuudesta vastaavilta tahoilta puuttuvat nämä rokotukset edelleen. Sain tänä aamuna viestin tutulta poliisilta, joka oli viime yön töissä täydet suojapukineet päällä, kun oli joutunut menemään niin sanotusti asiakkaan luokse, sellaiselle asiakkaalle, jolla oli koronavirustartunta ja joka vähät välitti siitä, mitä ympäristölle tapahtuu. Ja kyllähän poliisit on semmoi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 33/2021 vp

nen ryhmä, jolle pitäisi ehdottomasti rokotus nyt tässä seuraavassa aallossa heti saada. Tällaisia henkilöstöryhmiä ovat myös hammaslääkärit, jotka eivät ole saaneet tämän hoitohenkilökunnan kautta sitä muutoin, tai muut yhteiskunnan kannalta kriittiset toimijat. Esimerkiksi opettajat ovat sellaisia, jotka ovat näitä. Turvallisuudesta, energiasta, ruoantuotannosta vastaavista, tällaisista kriittisistä ryhmistä pitää pystyä huolehtimaan.

Mutta mitä tulee tähän lainsäädäntöön, niin tämä on nyt nimenomaan täsmentävää ohjeistamaan, ja aveilla ja kunnilla on sitten vastuu näitten toimeenpanosta.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Kauma.

15.18 Pia Kauma kok: Arvoisa puhemies! Kyllähän tässä, kun näitä uudistuksia ja lakimuutoksia tehdään, täytyy koko ajan pitää mielessä, että niiden pitää olla oikein kohdistettuja ja myöskin jokin suhteellisuudentaju olemassa niissä. Olen hyvin hyvilläni siitä, että luin juuri pääministerin kommentin siitä, että hänkin on sitä mieltä, että näitä rokotuksia kannattaisi kohdistaa pahimmille korona-alueille. Se on yksi keskeinen seikka, joka vaikuttaa koko maan toipumiseen tästä. Aluepolitiikka ei voi olla se peruste, jolla koronarokotuksia jaetaan, vaan se, mikä on esimerkiksi tehohoidon kapasiteetti ja kuinka uhattuna se on milläkin alueella.

Arvoisa puhemies! Tähän varsinaiseen asiaan. Täällä edustaja Pirttilahti hallituksen riveistä totesi, että mietinnössä ja hallituksen esityksessä on haluttu ottaa huomioon kansalaisten kokonaisterveys ja kokonaishyvintointi. Mutta nytten, kun katsotaan näitä johtopäätöksiä, se ajatus ei aivan niistä kyllä välity. Nimittäin kyllä jos katsotaan esimerkiksi kuntosalien ja uimahallien tilannetta, niin kyllähän siellä varmasti oltaisiin voitu toimia huomattavasti lievemmin rajoituksin. Nythän esimerkiksi monilla kuntosaleilla on ollut ajanvarausmenetelmä käytössä. Näin ollen kokoomuksen vastalauseessa olemmekin ehdottaneet, että maksimihenkilömäärä niillä kuntosaleilla ja uimahalleissa voisi olla 20 neliometriä per henkilö sen sijaan, että se on se nykyinen 10 neliötä, ja että maksimimäärä henkilöitä voisi olla myöskin se 10 tilaa kohden ja niissä voisi olla valvontaa. Ala itse, kuntosaliala, on näitä tämääntyyppisiä toimia ehdottanut, ja sen takia täyssulku tuntuu täysin kohtuuttomalta toimelta erityisesti niillä alueilla ja niillä saleilla, joilla tartuntoja ei ole tullut.

Arvoisa puhemies! Kannatan näitä kaikkia kokoomuksen vastalauseeseen esityksiä, joita edustaja Laiho on nostanut aiemmin esiin. Nostan vielä täältä myöskin sen, että eläinten huolenpitoa, liikuntaa ja koulutusta ei voi keskeyttää epidemian aikana. Erityisesti ratsastusmaneesit ja koirien koulutustoiminta ovat hyvin tärkeitä toimia koko ajan. Eivät eläimet ymmärrä sitä, onko koronapandemia vai ei. Niitä tulee liikuttaa joka tapauksessa.

Arvoisa puhemies! Kannatan näitä kokoomuksen vastalauseeseen esityksiä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Mykkänen.

15.20 Kai Mykkänen kok: Arvoisa puhemies! Ensinnäkin, mitä tulee tähän rokotusjärjestyskeskusteluun, jota tässä nyt hieman käytiin tässäkin yhteydessä, niin toivoisin, että me kaikki ajattelisimme tätä samalla tavalla epidemiologisena tarkoituksenmukaisuusksymyksenä kuin nyt näitä rajoitustoimiakin täällä arvioidaan. Nehän tehdään matemaattisten mallien pohjalta. Ei THL:n Mika Salminen ole lämpimikseen sanonut, että hänestä näyttää kuin hidastettu juna kulkisi päin seinää, vaan hän uskoo niihin mallinnuksiin, joita

Pöytäkirjan asiakohta PTK 33/2021 vp

THL:ssä tehdään. Tässä suhteessa toivon, että muistetaan, kun tätä tarkastellaan, että itse asiassa voi olla, että rokotusjärjestyksen painottaminen ensimmäisten riskiryhmien jälkeen niille alttiimmille alueille palvelisi myös muita alueita, jotka eivät ole tässä painotetussa rokotuksessa mukana, koska jos epidemia leviää vähemmän, niin riski saada tauti ennen kuin rokotuksen ehtii saada niin, että se vaikuttaisi, pienenee. Tässä suhteessa toivon, että emme nimenomaan, niin kuin edustaja Savola tässä hyvin sanoi, lietsoisi tästä vastakaisasettelua, vaan katsoisimme tätä nimenomaan objektiivisesti, matemaattisesti sen kannalta, mikä järjestys on suomalaisten edun mukainen koko maassa.

Tästä käsittelyssä olevasta pykälämuutoksesta itse sanoisin, että yksi tärkeä asia olisi nyt viimein tässä kohtaa ottaa käyttöön nopeutettu lomautusmenettely, kuten vuosi sitten oli. Silloin, kun ravintolat suljettiin noin kuukausi sitten, sanottiin, että se on vain yhtä sektoria koskeva asia, että sen takia ei ole syytä keskitettyä ratkaisua valtion johdolla tässä kiirehtiä. No, nyt puhumme kuitenkin noin tuhannesta liikuntasaliyrittäjästä yksistään, tuhannesta liikuntasaliyrittäjästä. Jos liikkumisrajoituslaki kahden viikon päästä astuu voimaan ja sen mukainen asetus vielä siinä vaiheessa on tarkoituksenmukaista antaa, niin silloin puhumme esimerkiksi yksistään erikoiskaupan puolella jo 15 000 työntekijästä pelkästään pääkaupunkiseudulla ja Turussa. Pahoin pelkään, että tulemme nyt viimein näkemään ihan runsaasti niitä tilanteita, joissa yrittäjän kassa loppuu kesken, ennen kuin maksuun tulevat palkat päättyvät lomautusten kohdalla. Olisi työntekijöille reilumpaa, että pääsisi työttömyyskorvaukselle, eikä tarvitsisi miettiä, riittääkö yrittäjällä varaa niihin huhtikuun alkupuolen palkkoihin. Tätä vartenhan meillä lomautusjärjestelmä on ollut vahvuus Suomessa, ja myöskin se oli vahvuus, että vuosi sitten riitti yhteistä ymmärrystä ottaa nopeutettu menettely käyttöön varsin hyvässä konsensuksessa.

Yleisesti näissä rajoitustoimissa jatkossa minusta kahta asiaa [Puhemies koputtaa] ei voi korostaa liikaa: yksi on viestintä. Suomessa neljäsosa ihmisistä, sanoisin, ei seuraa juurikaan mediaa. Hallituksen kannattaisi käyttää vaikka 10 miljoonaa euroa [Puhemies: Edustaja Mykkänen!] viikossa viestintään. [Puhemies: Edustaja Mykkänen, aika on täynnä!] Tehkää se. Tämäkin pykälä on melko sekava, ja tärkeätä on, että suomalaiset saisivat viestintä tubettajien kautta, kirjeen kautta kotiin. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Myönnän minuutin mittaisen vastauspuheenvuoron edustaja Myllykoskelle.

15.24 **Jari Myllykoski vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Mykkäselle kuitenkin haluan sanoa, että meillä työmarkkinajärjestelmä on toimiva kokonaisuus, ja en lähde nyt tässä tilanteessa opastamaan työnantajia, kuinka pitäisi toimia. Nyt olisi tärkeää, että yritykset yhdessä sen valitun ammattiyhdistysliikettä edustavan luottamusmiehen kanssa kävisivät nämä keskustelut jo valmiiksi. Nyt on aikaa keskustella henkilöstön kanssa, käydä meidän yt-lain mukaisia neuvotteluja ja sopia niistä toimista, joilla tästä yhdessä voidaan päästä yli. Molemmille puolille on todella tärkeää käydä tämä keskustelu. Me ei tarvita täällä lainsäädäntömuutosta, vaan nimenomaan se laki on olemassa jo, kun voidaan paikallisesti näitä asioita hoitaa, ja yt-neuvottelumenettely on sellainen, joka tässä voidaan käydä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja takaisin puhujalistaan. — Edustaja Laakso.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 33/2021 vp

15.25 Sheikki Laakso ps: Arvoisa puhemies! Yrittäjät ovat tehneet tällä alalla oikeasti todella paljon asioitten eteen, että on saatu huolehdittua siitä, ettei pandemia pääsisi näistä kohteista leviämään. Itse asiassa, katsellaan tilastoja tai mitä tahansa, näistä kohteista ei ihan hirveästi ole tullutkaan. Tämähän olisi tietysti jollain tavalla ymmärrettävissä, jos näistä olisi syntynyt koronalinkoja oikein reilusti, mutta nyt jotenkin tuntuu vähän siltä, että ollaan ehkä pikkasen liiankin varovaisia. Se on selvää, että terveys edellä mennään, mutta aina me joudutaan joka tapauksessa, oli asia mikä tahansa, punnitsemaan vaa'assa sitä, mikä on turvallista ja milloin joudutaan vähän siitä turvallisuudesta tinkimään. Se on ihan sama vaikka tieliikenteessäkin, että jos me halutaan turvallisuus edellä mennä, niin kukaan ei saa liikkua ollenkaan, etenäkään millään autolla tai vastaavalla, missä voi loukaantua. Joka päivä me joudutaan taiteilemaan sen tason kanssa, missä mennään.

On sanomatta selvää, että tämä on vähän sama kuin ajettaisiin löysää lantaa ilman perälahtaa, mutta tilanne on se, että nyt olisi hallituksen löydettävä ne kuljettajat, jotka täällä hommaan pystyvät, ja löydettävä se konsensus siitä, että me emme voi ihan joka paikkaa ruveta laittamaan kiinni. On sanomatta selvää, että me emme tästä riesasta todennäköisesti pääse koskaan eroon ilman rokotetta, mutta ei oikeasti aiheuteta sitä älytöntä painetta henkiselle puolelle ja sitä kautta saada tästä mahdollisesti pandemiaa suurempaa ongelmaa kaikkien konkurressien ynnä muitten jälkeisten taistelujen tuoksinassa sitten myöhemmin. Taaskaan tässä hallituksen esityksessä ei todellakaan oteta huomioon näitä alueellisia juttuja juuri ollenkaan, eli edelleen suurin piirtein lyödään porukka yhteen koriin ja sillä hyvä. Oikeasti pitäisi nyt löytää tähän hommaan niitä perälaudattomia kuljettajia, jotka pystyisivät näitä asioita oikeasti laittamaan niin, että me emme joutuisi kaikkia paikkoja pistämään kiinni. Tällä menolla meillä todellakin on se kohta edessä. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Juuso.

15.27 Kaisa Juuso ps: Arvoisa puhemies! Ymmärrän kyllä, että hallitus haluaa näillä laeilla saada valtuuden käyttää järeämpiä tai hyvin järeitä toimenpiteitä ilman, että jokaista tarvitsee erikseen eduskunnan kautta tuoda. Se, mikä tässä on ongelma, on se, että itselläni ei ainakaan enää ole luottamusta siihen, että hallitus osaa kohdentaa nämä rajoitukset järkevällä tavalla. Sairaanhoidtajana ymmärrän kyllä, millä tavalla virus liikkuu, ja ymmärrän sen riskin näiden muuntovirusten kanssa, mutta kun lähdetään näihin rajoitustoimenpiteisiin, niin minusta pitäisi ottaa huomioon myöskin se toinen puoli eli työ- ja elinkeinopuoli. Ei voi olla niin, että ihmisiltä viedään työt, ihmisiltä viedään elinkeinot, ihmisiltä viedään harrastusmahdollisuudet. Koko elämä menee pirstaleiksi, kaikki säästöt taivaan tuuliin ja näin poispäin, mielenterveysongelmat kasvavat. Sekin on iso riski meidän yhteiskuntajärjestelmällemme ja yhteiskuntarauhalle.

Eli näitä rajoitustoimia pitäisi pystyä päättämään oikeasuhtaisesti. Kaikki täällä toivomme sitä ja olemme puhuneet siitä: oikeasuhtaisesti ja vain niillä alueilla, joilla se on tarpeen. Se, että lyödään koko Suomi kiinni, niin jos käytetään vertauskuvaa, sanoisin, että hallitus lyö lekalla lasipöydällä kävelevää karpästä. Mitä siitä seuraa? No, karpänen ei takuulla kuole. Se lehahtaa lentoon, mutta lasipöytä aivan varmasti menee rikki. Eli tässäkin laissa nyt toivoisin, että viranomaiset oikeasti ymmärtäisivät myöskin tämän toisen puolen tässä asiassa.

Sosiaali- ja terveysvaliokunnassa olemme näitä hallituksen esityksiä tartuntatautilakiin lukeneet ja yrittäneet saada niistä semmoista selkokielistä, ymmärrettävää viestiä, että mitä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 33/2021 vp

halutaan, ja tehdä sellaista mietintöä, että sitä olisi mahdollisimman vaikea väärin ymmärtää, koska nyt ollaan huomattu, että eri viranomaiset tulkitsevat näitä lakitekstejä eri tavalla. Se kyllä on näkynyt, ja siitä suomalainen yhteiskunta nyt kärsii. Toivoisin todellakin, että siellä viranomaistasollakin otettaisiin järki käteen ja tosiaankin hyvin alueellisesti ja hyvin täsmätoimin lähdetäisiin tätä virusta rajoittamaan ilman, että meidän koko yhteiskunta kärsii tästä suhteettomasti.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Kurvinen.

15.30 Antti Kurvinen kesk: Arvoisa herra puhemies! Oikein hyvää palmusunnuntaita teille ja kaikille kollegoille, jotka täällä valtiopäivillä historiallisesti sunnuntaina istuvat heti vuoden 1994 jälkeen! Tämä on kolmas kerta ilmeisesti 70 vuoteen, kun istumme sunnuntaina, ja vielä kun on kysymys palmusunnuntaista, merkittävästä pyhäpäivästä, niin tässä on monenlaista symboliikkaa. Aina isojen ja kiireellisten asioiden äärellä on silloin oltu, kun on istunto sunnuntaille määrätty.

Alkuun ehkä ymmärsin hieman väärin edustaja Juuson ja edustaja Laakson puheenvuorot — olen yksinkertainen ihminen ja saatan ymmärtää jotakin väärin — mutta kyllä meidän aika tarkkana kannattaisi olla siitä, miten tästä korona-asiasta puhumme täällä salissa. En kyllä vertaisi tällaista hengenvaarallista tartuntatautiä liikenneturvallisuuteen enkä kärkeeseen lasipöydällä.

Juuri eilen illalla ennen nukkumaanmenoa luin tarinoita Suomessa koronavirukseen menehtyneistä henkilöistä, kun läheiset olivat iltapäivälehtiin kertoneet niitä tarinoita. Ja meille asiantuntijat ovat kuvanneet, että influenssaepidemioiden aikana joutuu sairaalahoitoon väkeä huomattavasti vähemmän kuin mitä tämän taudin aikana joutuu. Elikkä kyllä tässä on kysymys aika lailla eri asiasta kuin normaalista tartuntataudista — erittäin vakava, karmea tilanne, ja sen mukaan pitää toimia.

Edustaja Savola tuossa edellä sanoi hirveän hyvin, että olemme puun ja kuoren välissä. On varmasti niin, että osa näistä toimenpiteistä voi olla vähän liiankin kovia. Voi olla, että löytyisi täydellisessä maailmassa parempia keinoja, mutta me tiedämme vain sen maailmalta, että fyysisiä kontakteja, ihmisten tapaamisia, pitää pystyä rajoittamaan, erityisesti tapaamisia ja kohtaamisia yksityisissä tiloissa. Me tiedämme kokemuksista maailmalta myös sen, että maat, joissa on tehty kovia rajoitustoimia nopeasti, ovat selvinneet paremmin kuin maat, jotka ovat sitten vapaamielisempää linjaa harjoittaneet. Monet Aasian maat, Uusi-Seelanti, monet Euroopan maat ovat käyttäneet kovia keinoja, ja sitten meillä on kokemuksia Trumpin USA:sta, meillä on kokemuksia myös naapurimaistamme Ruotsista ja Virosta, mitä tapahtuu, jos reagoidaan hyvin pehmeästi. Silloin on tullut inhimillinen kriisi, eikä se talous ole pärjännyt sen paremmin.

Arvoisa puhemies! On valtavan tärkeää, että meillä löytyy korvausmekanismeja näille yrityksille, jotka näistä rajoituksista kärsivät. Se vaikuttaa oleellisesti näiden hyväksyttävyyteen. Ja seuraavassa päiväjärjestyksen kohdassahan me näistä sitten myös keskustellemme.

Mutta, puhemies, oikeastaan syy, miksi pyysin puheenvuoron — ja sanon sen asian loppuun — on se, että minä toivoisin, että me löydettäisiin taas täällä eduskunnassa yhteisymmärrys näistä koronatoimista yli hallitus—oppositio-rajojen. Oli upeaa ja oli erittäin suomalaista silloin viime keväänä, vuosi sitten, kun me yhdessä katsottiin niitä toimia, ei täydellisiä toimia mutta tehokkaita toimia, joilla tautia saatiin rajoitettua, mutta nyt tämä yk-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 33/2021 vp

simielisyys on hajonnut. Ja en tiedä, kuinka hedelmällistä tällainen keskustelu on, että me politisoimme puolin ja toisin näitä yksittäisiä koronakysymyksiä. [Puhemies koputtaa] Toivon hallitus—oppositio-rajat ylittävää parlamentaarista yhteisymmärrystä suomalaisen hengen ja terveyden eteen näissä koronatoimissa, siihen vetoan kaikkia eduskuntaryhmiä tässä salissa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Östman.

15.34 Peter Östman kd: Arvoisa puhemies! Edustaja Kurviselta hyvä ja tärkeä puheenvuoro, mutta haluaisin muistuttaa myös hallituspuolueita siitä, että ehkä teidän kannattaisi välillä kuunnella opposition esityksiä, koska tältäkin puolelta löytyy sekä kokemusta että järkeviä ratkaisuesityksiä.

Mehän olemme nyt taas tekemässä uusia rajoituksia, ja tämä tarkoittaa, että me pakotamme yrittäjät keskeyttämään toimintansa yhteiskunnan ja kansalaisten parhaaksi. Tämä on hyvä muistaa, kun me sanomme, että me olemme puun ja kuoren välissä. Ne päätökset, jotka me teemme, vaikuttavat yrittäjien arkeen ja heidän liiketoimintaansa. Silloin, kun eduskunta keskeyttää elinkeinonharjoittajien tai tiettyjen toimialojen toiminnan poikkeus tilanteessa, meidän on myös oltava solidaarisia ja oikeudenmukaisia, kun lasku näistä rajoituksista lankeaa maksettavaksi.

Arvoisa puhemies! Valiokunnan perusteluissa tässä asiassa on kirjattu väliotsikko ”Kohtuullinen kompensatio” — kohtuullinen kompensatio. Tekisi mieli kysyä, kun tiedän, että edustaja Kurvisella on juristitausta ja myöskin perustuslakivaliokunnan puheenjohtaja on juristi koulutukseltaan, mites tällainen asia tulkitaan. Mikä on sitten se kohtuullinen kompensatio? Ja kohtaavatko kohtuus ja oikeus? ”Eduskunta edellytti lausumassaan, että valtioneuvosto valmistelee pikaisesti säännökset siitä, että tartuntatautilain 58 g §:ssä tarkoitetun asiakastilojen sulkemisen aiheuttamia taloudellisia menetyksiä korvataan elinkeinonharjoittajalle yleisen kustannustuen kautta tai erillisenä korvauksena.” Sitten tulee valiokunnan lausumateksti, ja se on mielestäni aika pliisusti kirjattu: ”Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto kiirehtii korvausmallin valmistelua tartuntatautilain mukaisesta tilojen sulkemisesta elinkeinonharjoittajille aiheutuvien taloudellisten menetysten korvaamisesta riittävällä tavalla.” Mikä on sitten se riittävä tapa? Kuka tulkitsee, mikä on sitten se riittävä tapa?

Arvoisa puhemies! Minusta hallituspuolueiden linjaukset tässä on liian löysästi kirjattu, ja siksi aion kannattaa vastalauseessa olevia lausumia tässä asiassa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Ovaska.

15.36 Jouni Ovaska kesk: Arvoisa herra puhemies! Tässä on hyviä puheenvuoroja käytetty sekä hallituksesta että oppositiosta, ja nostaisin esimerkiksi edustaja Räsäsen ja edustaja Östmanin puheet sekä kompensatiosta että oikeasuhtaisuudesta framille, koska kyllähän, niin kuin valiokunnan mietinnössäkkin todetaan, tässä korostetaan moneen kohtaan viimesijaisuutta, että viimesijaisena keinona toimittaisiin näin, ja myöskin kunnan ja aluehallintoviraston toimijat sen mukaan sitten etenenisivät. Tässä on kuitenkin hyvin, niin kuin keskustelussa on käynyt ilmi, esimerkiksi kuntosaleilla tehty toimia, joilla on estetty se, että sieltä eivät tartunnat lähde leviämään, ja kuten edustaja Pirttilahti hienosti sanoi, myös esimerkkejä siitä, onko eräälläkin salilla ollut altistumisia vai ei.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 33/2021 vp

Meidän on myöskin huomattava mietinnössä perustuslakivaliokunnan lausunnon kanta, jossa todetaan, että ”tartuntatautilain sääntely on näiltä osin erittäin vaikeaselkoisesti kirjoitettu eikä se muutu juurikaan selkeämmäksi tämän ehdotuksen johdosta”. Eli tässä annetaan nyt keinoja sinne työkalupakkiin, mutta paljon jää sitten viranomaisten käsiin, että mikä se tilanne on. Mehän emme nyt sitten tiedä — toivotaan tietysti, että tartuntamäärät lähtisivät laskuun, ja sitä arviota siellä tehdään, mutta työkalupakin pitää olla mahdollisimman laaja, että pystytään sitten nopeastikin reagoimaan.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja edustaja Könttä.

15.38 Joonas Könttä kesk: Kiitos, arvoisa herra puhemies! Näin se on, että sekä oppositio että hallituksen riveistä kyllä pitää sitä yhteistyön hiiltä vielä puhalttaa vähän kovemaksi. Minusta edustaja Kurvinen puhui hyvin, että se hyvä yksituumaisuus, joka tässä salissa aiemmin on vallinnut, on molemmilla puolilla lähtenyt vähän väärään suuntaan, ja toivon, että tänä sunnuntaina ehkä menemme taas tärkeiden asioiden ääreen ja pohdimme tätäkin puolta.

Mutta mitä tulee kuntosaleihin, pidän kyllä sinällään tärkeänä, että meillä on mahdollisuuksia tehdä erilaisia sulkutoimia sellaisissa paikoissa, missä sosiaalisia kontakteja on, missä fyysinen etäisyys on liian läheinen ja tartunnalle on olemassa todellinen riski. Mutta toivon, että mitään näitä rajoituksia ei tietenkään tarvitsisi. Toivon, että nämä tartuntamäärät lähtisivät laskuun, ja toivon, että yhteiskunta saataisiin avattua hallitusti ja terveysturvallisesti.

Mutta tapauskohtaisuus, mitä tulee näihin kuntosaleihinkin, on kyllä tärkeää. Meillä on erilaisia kuntosaleja. Meillä on 1 000 neliön crossfit-halleja, ja meillä on pieniä hikipajoja kellareissa. Ne ovat hyvin erilaisia, ja sen takia viranomaisilla tulisi kyllä olla mahdollisuus myös tapauskohtaiseen harkintaan. Ja kun meillä on otettu tätä alueellisuutta nyt maakuntatasoisesti, niin kyllä se tässäkin asiassa on näin, että sitä maakuntajakoa pitäisi pystyä vielä hienosyisemmin tulkitsemaan. Meillä on yksistään se Lappi, josta täälläkin on puhuttu paljon — kolmannes tämän maan pinta-alasta. Siellä on hyvin pitkät etäisyydet ja kunnankin sisällä saattaa olla jo toistasataa kilometriä etäisyys, jos ei jopa pidempi. Eli kyllä tämä maakuntajakokin pitäisi pystyä näkemään hienojakoisemmin, on se sitten esimerkiksi kunta- tai seutukuntajako.

Ja sitten myös ajallisuus on tärkeä huomioida. Sinällään se, että kuntosalit ovat kiinni, on erittäin hankala asia paitsi ihmisille ja hyvinvoinnille myös sille yrittäjälle ja yritykselle. Mutta sen rajatun ajan täytyy olla siinä keskeisessä asemassa — ja myös tämän kompensaation, josta minun mielestäni oppositiolta tuli hyviä huomioita. Sen kompensaation, korvauksen, täytyy olla sellainen, että se todella korvaa menetettyä toiminta-aikaa, niin että se yritys ei sen takia, että yhteiskunta on sen määrännyt kiinni, mene konkurssiin, koska se on koko yhteiskunnan etu, että toiminta jatkuu myös tämän tilanteen jälkeen.

Vielä kerran, arvoisa puhemies, korostan viranomaisharkintaa. Mielestäni se on kaiken a ja o, että meillä tapauskohtaisesti, aluekohtaisesti, kuntakohtaisesti mietitään tätä kokonaisuutta eikä tehdä mitään muuta kuin mikä välttämätöntä on.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Savola.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 33/2021 vp

15.41 **Mikko Savola kesk:** Arvoisa herra puhemies! On valitettavaa, että kriisin hoito ja sen toimenpiteet ovat politisoituneet. Välillä kun kuuntelee oppositiota, niin kuulostaa kuin koko koronaongelmaa ei olisi edes olemassa, mutta taas ymmärrän kyllä senkin puolen, [Välihuutoja] — kuunnelkaa — että myös maan hallitus voisi toimia proaktiivisemmin siinä, että puolueet olisivat aikaisemmin koolla ja sopisivat näistä toimenpiteistä yhdessä.

Pidin äärimmäisen rakentavana edustaja Östmanin puheenvuoroa siitä, että ne päätökset, mitä me teemme, vaikuttavat yrityksiin ja elinkeinonharjoittajiin, ja sitä pohdintaa siitä, mitä on se riittävä kustannustuki, se riittävä apu yrittäjille. On ihan selvä asia, että ei näillä toimenpiteillä korvata sitä, mitä se elinkeinon kokonaismenetyks on, mutta ehkäpä tällä pystytään kuitenkin siihen ensihätään puuttumaan ja antamaan kompensatiota, jotta päästäisiin tästä ylös. Meidän pitää muistaa täällä nyt kuitenkin se, miksi näitä toimenpiteitä tehdään. Sen vuoksi, että me halutaan tästä kriisistä ulos. Me halutaan, että tämä pandemiatilanne tulee sille tasolle, että nämä yritykset voivat jatkaa sitä toimintaansa mahdollisimman lyhyen ajan jälkeen normaalisti. Ja mikäli me emme tee mitään, niin silloinhan tämä vasta jatkuu ja jatkuu ja vitkuttuu. Siitä seuraa se, että nämä menetykset ovat vielä pidemmässä liemessä kuin tällä hetkellä.

Rokote on aivan avainasemassa. Kun se saadaan, se helpottaa, mutta joudumme nyt valitettavasti näitä päätöksiä tekemään, ja tällä lainsäädännöllä niitä pystytään täsmentämään, niin että meidän viranomaiset pystyvät laittamaan niitä toimeen. Eivät ole mukavia päätöksiä. Paljon mieluummin täällä keskustelisi aivan jostain muusta ja sunnuntainakin tekisi muita asioita, mutta nämä ovat äärimmäisen tärkeitä ja nyt pakollisesti tehtäviä asioita.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Laakso.

15.43 **Sheikki Laakso ps:** Arvoisa puhemies! Edustaja Kurvinen täällä todellakin toivoi parempaa parlamentaarista yhteistyötä, mutta pakko on sanoa, että hieman hämmentää, kun juuri edellisessä kohdassa hallituspuolueista todella moni edustaja komppasi lausumia, mitä oppositiosta oli tullut. Moni korosti oikein, että haluaisi olla samaa mieltä tässä asiassa. Mitä kävi, kun äänestettiin? Olisi kiva kuulla, mitä edustaja Kurvinen on nyt tästä hyvästä yhteistyöstä sitten mieltä, koska oikeasti: jos tehdään yhteistyötä, niin yhteistyötä tehdään yhdessä, ei niin, että hallitus sanoo, että nyt tehdään näin tätä yhteistyötä. Ei ole kyse mistään muusta kuin siitä, että otetaan huomioon niitä asioita, mitä on.

Palaan vielä siihen liikenneturvallisuusesimerkkiin. Se oli ainoastaan, että oli mikä tahansa asia, turvallisuusasia tai joku, me joudutaan siellä pohtimaan ja ihan samalla lailla me joudutaan tässäkin pohtimaan. Totta kai me tiedetään, että jos me halutaan mennä turvallisuus edellä, niin meidän pitää sulkea koko maa, kukaan ei liiku mihinkään ja armeija pitäisi ottaa käyttöön. Tilanne on oikeasti se, että me joudutaan tekemään kompromisseja ja tasapainottelemaan sen turvallisuuden ja turvattomuuden välillä, ja se oli vain esimerkkinä — ihan sama, minkä takia sanoin, että liikenneturvallisuus on siinä, että kun me tiputetaan moottoritiellä nopeus 60:een, niin ne onnettomuudet vähenevät, mutta eihän siinä ole järkeä. Tästä on kyse. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: No niin. — Ja edustaja Kurvinen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 33/2021 vp

15.45 Antti Kurvinen kesk: Herra puhemies! Keskustelu ja vuorovaikutus ovat yleensä hyväksi. Tässä me edustaja Laaksonkin kanssa lähennymme toisiamme koko ajan ja ymmärrämme toisiamme paremmin. Minusta se liikenneturvallisuuteen vertaaminen oli vähän liian radikaali esimerkki, koska kyllä tässä on kuitenkin kysymys erikoisesta taudista, joka muuttaa koko ajan muotoaan, tulee näitä variantteja. Tämä ei ole mikään flunssa tai sellaista normaalia elämää, liukastunko kylpyhuoneessa tai miten käy suojatiellä, mutta olen edustaja Laakson kanssa täysin samaa mieltä siitä, että totta kai myös koronan torjunnassa täytyy suhteellisuusperiaate pitää mukana ja pitää miettiä ne keinot. Oma ajatukseni ja, uskallan kai sanoa, keskustankin ajatus pitkälti on se, että rajoitetaan elämää vain sen verran kuin on välttämätöntä tämän taudin pitämiseksi kurissa.

Puhemies! Totean sen, että nämä keinot, mitä tänäänkin käsitellään, edellisessä pykälässä käsiteltiin, miten ravintoloitten toimintaa rajoitetaan ja nyt rajoitetaan vaikkapa kuntosalitoimintaa, ovat toimenpiteitä, mitä muuallakin maailmalla on tehty. Tämä on se tapa, millä tätä vastaan on taisteltu, eikä ihmiskunnassa ole vielä löytynyt parempia tapoja, millä saataisiin estettyä tämän taudin hallitsematon leviäminen ja siitä seuraavat ihmisten terveyden menetykset, ihmisten kuolemat ja sitä kautta myös talouden ja kaiken muun inhimillisen toiminnan meneminen alaspäin. Nämä ovat erittäin kurjia ja vastenmielisiä keinoja, mutta näillä keinoilla tätä tautia saadaan hallintaan sen verran kuin saadaan hallintaan.

Puhemies! Totean sen, että totta kai yhteistyössä tarvitaan sekä hallitusta että oppositiota. Minusta myös meillä hallituspuolueilla on peiliin katsomisen paikka, olemmeko riittävästi tehneet tätä yhteistyötä. Sen kuitenkin totean, puhemies, niin ettei jää väärää kuvaa kenellekään, joka istuntoa seuraa tai pöytäkirjaa lukee, että ei se yhteistyö niin toimi, että hallitus yhtäkkiä äänestää jonkun opposition raapaiseman lausuman puolesta. [Välihuutoja oikealta] Ei niin toimittu vuosi sitten, kun tehtiin yhteistyötä. Se tehdään sillä tavalla, että neuvotellaan, keskustellaan ja mietitään parlamentaarisesti ne toimet, joihin kaikki voivat sitoutua. Niin toimittiin vuosi sitten, ja yksimielisyys säilyi. Nyt se on valitettavasti särkynyt koronan hoidossa Suomessa, mikä on minusta valitettavaa koko Suomen kannalta. Myöskään perussuomalainen eduskuntaryhmä, perussuomalainen puolue, viime vaalikaudella ollessaan hallituksessa ei mennyt opposition tekemien lausumien taakse, vaikka ne olisivatkin joskus olleet oikein hyviä ja oikeaan osuvia.

Puhemies! Tämän haluan osaltani selventää, mitä tarkoitan: Yhteistyöhenkeä tarvitaan puolin ja toisin kaikissa eduskuntaryhmissä. Tästä kriisistä ei riitelemällä kyllä päästä yli.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Juvonen.

15.47 Arja Juvonen ps: Arvoisa herra puhemies! Kyllä minä voin edustaja Kurviselle sanoa, että ei näitä esityksiä raapaisten tehdä. Päinvastoin, hyvin usein esimerkiksi mietintöluonnokset tulevat yötä myöten meille valiokunnan jäsenille luettaviksi, ja se tarkoittaa sitä, että koko seuraava yö menee mietintöluonnosta lukiessa ja sieltä esityksiä laatiessa. Eli ei todellakaan raapaista — ehkä te raavitte siellä. Välillä tuntuu sille, että hankalaksi menee. [Antti Kurvisen vastauspuheenvuoropyyntö]

Mutta ei tässä vielä kaikki. Edustaja Savola, mainitsitte, että teistä tuntuu, että oppositio ei jotenkin tätä koronaa ymmärtäisi. Minä haluan muistuttaa, että olin itse se oppositiosta, perussuomalaisten kansanedustaja, joka tammikuussa 2020 teki ensimmäisen kirjallisen kysymyksen liittyen koronaan, koska silloin meillä ei yhtään ymmärretty sitä, missä me olimme. Ja kuinka ollakaan, kun vielä lisää siitä esitin kysymyksiä, missä me oikein men-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 33/2021 vp

nään, niin 31.1.2020 teidän hallituksenne ministeri Krista Kiuru totesi, että tämä tilanne ei vaadi hallituksen reagointia, asia ei ole poliittinen. Totta kai nyt jälkeenpäin katsottuna varmasti monet hallituksen edustajat ja ministerit peruisivat sanansa, jos voisivat, ja sanoisivat, että olisi pitänyt olla kaukaa viisas. Jokainen, joka yhtään mitään ymmärtää, ymmärsi siinä vaiheessa, kun koronavirusepidemia alkoi jylläämään maailmalla, että se on myös meillä Suomessa.

Tämä meidän vastalause, josta nyt tänään täällä myös keskustellaan ja johon liittyvät meidän hyvät lausumat, alkaa sanoilla ”Perussuomalaisten valiokuntaryhmä tunnistaa koronapandemian vakavuuden sekä tarpeen rajoittaa tartuntojen leviämistä.” Onko tämä virke mielestänne sellainen, että me emme ymmärrä? Meillä sosiaali- ja terveystieteiden edustajilla täällä on vahva sosiaali- ja terveydenhuollon tausta, ja me tiedämme tasan, missä menemme. Raapaisten eivät perussuomalaiset tee näitä esityksiä, ja siinä mielessä on tärkeää, että kunnioitamme toinen toistemme tekemisiä ja lausumia — täällä on erittäin hyviä lausumia — joskin me ymmärrämme kyllä sen, että hallituksen on vaikea kannattaa opposition lausumia.

Haluan muistuttaa vielä siitä, että emme me viime kautta olleet perussuomalaisina hallituksessa loppuun saakka. Te tiedätte kaikki, mitä täällä tapahtui. Kyllä se oli ihan eri poliittinen ryhmä, joka tuolla hallitusaitiossa istui. [Keskustan ryhmästä: Kyllä se oli ihan sama porukka!] — Se ei ole sama porukka. — Ja ehkä juuri siitä syystä, koska meillä oli niin hyviä lausumia ja meillä oli niin teräviä kannanottoja — meillä, jotka jäimme tänne opposition penkkiin istumaan — emme olleet siellä. Kyllähän siihen joku syy oli.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Arvoisat edustajat, nyt laajempaan debattiin emme lähde, mutta edustaja Kurvinen, minuutin mittainen vastauspuheenvuoro.

15.50 Antti Kurvinen kesk (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Pahoittelen sanavalintaani ”raapaista”. [Arja Juvonen: Kiitos!] Ymmärrän, että se loukkasi teitä. Mutta totean sen, että tällaiset lausumat ovat enemmän poliittisia kannanmuodostuksia: ei Suomen alkoholipolitiikkaa muuteta ja käynnistetä jotain etämyyntiä, alkoholin take away -myyntiä, lausumalla, joka on enemmän poliittinen kannanotto. Kyllä te sen tiedätte niin kokoomuksessa kuin perussuomalaisissa.

Edustaja Juvonen, ei kannata myöskään liian puhtaana tai pyhänä esiintyä. Te olitte kaksi vuotta hallituspuolueen kansanedustaja ja silloin äänestitte kaikki opposition lausumat nurin. Minusta ei ole kovin hedelmällistä esiintyä niin, että ”me emme olleet hallituksessa”. Perussuomalaiset oli 2015—2017 hallituksessa, ja sitten valtakiistoihinne hajositte kahtia ja toinen porukka meni oppositioon ja toinen jäi hallitukseen.

Arvoisa puhemies! Ehkä päätän tähän tämän vastauksen, että selvenee. Nopeita poliittisia käännöksiä ei tehdä tällaisilla lausumilla, se on vain realiteetti. Ne ovat toki arvokkaita, ja pahoittelen tätä sanavalintaani.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja nyt takaisin tartuntatautilakiin. — Edustaja Kauma.

15.51 Pia Kauma kok: Arvoisa puhemies! Minäkin haluan sanoa sanaseni tästä, että oppositio on mukana tekemässä näitä ratkaisuja, ja nostan esiin muun muassa sellaisen kysy-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 33/2021 vp

myksen, että esimerkiksi pää... [Maria Guzenina: Kokoomus oli koko viime kauden! — Naurua — Välihuutoja]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Kaumalla on puheenvuoro.

Kiitos, puhemies! — Aikaisemmin täällä eduskunnassa on ollut sellainen käytäntö, että vaikeissa asioissa on käytetty parlamentaarisen yhteistyön keinoja, on otettu kaikki puolueet niihin mukaan keskustelemaan, millä tavalla asioihin ryhdytään, mutta tämä käytäntö on muuttunut täällä nyt tämän koronakriisin aikana. Otan esimerkin siitä, millä tavalla pääministeri Marin esimerkiksi 22. maaliskuuta kertoi asiasta: hän sanoi, että hän aikoo pitää parlamentaarisen infon tautitilanteesta ja tarvittavista rajoitustoimista — eli infon, sellaisen, että hän kertoo tiedotusvälineille ja samalla myöskin muille puolueille siitä, mitä hallitus on päättänyt. Se on yksisuuntainen tie kertoa, mitä on päätetty. Ei siinä ole kysymys yhteistyöstä, arvoisa puhemies, vaan se on sanelua, mitä hallitus on päättänyt.

Mutta, arvoisa puhemies, kyllä voin tässä yhteydessä nostaa kuitenkin yhden hyvän esimerkin siitä, millä tavalla yhteistyö voi toimia valiokunnissa, ja se on meillä myöhemmin tänään käsiteltävänä, kun me puhumme sulkutoimista ja sulkukorvauksista. Kokoomus ja perussuomalaiset nostivat esiin talousvaliokunnan käsittelyssä, että suljettavalla yrityksellä ei voi olla omavastuuta, joka on kahden viikon mittainen, ja se oli hallituksen esityksessä, että vasta 15. päivästä — jos näin pitkäksi tulee se sulku — saa koko siltä ajalta korvauksen. Mutta me esitimme, siis kokoomus ja perussuomalaiset talousvaliokunnassa, että tämä omavastuu poistetaan, ja kiitän teitä siitä, arvoisat hallituspuolueen edustajat, että te suostuitte tähän, että näin tehtiin, te kuuntelit meitä opposition edustajia. Kyllä joskus voi olla niin, että oppositiotakin voi kuunnella, ja me voimme päästä hyviin ratkaisuihin yhdessä keskustelemalla.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Arhinmäki, minuutti.

15.54 Paavo Arhinmäki vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhem... — Herra puhemies!

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Hyvä paikkaus.

Teidän hiuksenne ovat jo kasvaneet sen verran kesälookista, että voi erehtyä. [Naurua]

Arvoisa herra puhemies! Tässä koronan hoidossa on tärkeätä, että tehdään yhteistyötä hallitus—oppositio-rajojen yli. Ja kun olen ollut ryhmäniä koko tämän ajan, niin voin sanoa, että nämä infot, joista puhutaan, eivät ole olleet infoja medialle, vaan meillä on hyvin paljon järjestetty täällä eduskunnassa tilaisuuksia, joissa tilanteista on kerrottu ja joissa paikalla ovat olleet nimenomaan eduskuntaryhmät ja eduskuntapuolueiden puheenjohtajat, ei media. Eli infojen tarkoitus on nimenomaan se, että voidaan keskustella keskenämme, voidaan kysyä ja etsiä ratkaisuja. Tämän halusin vain tarkentaa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja puhujalistaan, edustaja Hassi.

15.55 Satu Hassi vihr: Arvoisa puhemies! Kun täällä verrattiin koronapandemian hillintätoimia liikenneturvallisuustoimiin, niin haluaisin nyt vain huomauttaa, että jokainen kuo-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 33/2021 vp

lemaan tai vammautumiseen johtava liikenneonnettomuus on tragedia mutta se ei tartu, koronavirus sen sijaan tarttuu.

Suomen liikennekuolemien mustin vuosi oli 1972, jolloin Suomen maanteillä kuoli 1 152 ihmistä. Sen jälkeen on tehty paljon toimia, nopeusrajoituksia, turvavyöpakkoa ja monia muita. Suurinta osaa näistä toimista on vastustettu kohtuuttomina ihmisten vapauksien rajoittamisina. Kuitenkin kaiken tämän työn tuloksena, vaikka liikennemäärät ovat kasvaneet, liikennekuolemat ovat vähentyneet aivan dramaattisesti. Ne ovat nykyisin siinä 200:n ja 300:n välillä vuosittain. Ja varmasti jokainen eduskunnan käsittelemä liikenneturvallisuustoimi on saanut tässä salissa vasta-argumentteja siitä, että tämä on kohtuutonta.

Koronapandemian osalta on muistettava se, että koronatartunnan saaneet ihmiset eivät pelkästään parane tai kuole, vaan merkittävä osa tartunnan saaneista on joutunut kärsimään myös niin sanotusta pitkästä covidista — sitä ei vielä ihan tarkkaan tiedetä, kuinka suuri osa, mutta suuruusluokkaa kolmasosa sairastuneista on saanut pitkäaikaisia oireita, ja osalle heistä tämä näkyy myöskin sisäelinten muutoksina. Tyypilliset oireet ovat esimerkiksi pahoinvointia, uupumusta, päänsärkyä ja lihassärkyä. Kun teemme näitä toimia koronapandemian rajoittamiseksi, on hyvä muistaa se, että me emme pelkästään rajoita kuolemien määrää, vaan me rajoitamme näillä toimilla myös niiden ihmisten määrää, jotka kärsivät pitkäaikaisesti elämää vakavasti haittaavista oireista tämän koronatartunnan takia.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja edustaja Laiho.

15.57 Mia Laiho kok: Arvoisa puhemies! Piti pyytää puheenvuoro vielä tässä edustaja Kurvisen puheenvuoron johdosta, jossa hän sanoi, että näitä lausumia ”raapaistaan” opposition puolelta. Sanon tähän kyllä, että nämä kokoomuksen tekemät lausumat ovat tarkkaan mietittyjä. Ja niin kuin edustaja Juvonenkin täällä toi esille, mietinnöt tulevat myöhään illalla, ja sitten näitä tehdään yötyönä. Tämä on kyllä halventavaa, eikä ole kyllä yhteistyötä rakentavaa tällä tavalla esittää täällä.

Haluan nostaa myöskin, että näistä kokoomuksen lausumista on otettu myös valiokunnan yhteiseksi lausumaksi tämä, mikä on erinomaista, että se saatiin sinne valiokunnan yhteiseksi lausumaksi: ”Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto kiirehtii korvausmallin valmistelua tartuntatautilain 58 g §:n mukaisesta tilojen sulkemisesta elinkeinonharjoittajille aiheutuvien taloudellisten menetysten korvaamisesta riittävällä tavalla.” Kiitokset siitä, että ymmärsitte itsekkin, että täytyyhän ne menetykset korvata myöskin näille elinkeinonharjoittajille.

Nostaisin sitten näistä meidän lausumista vielä joitakin asioita, esimerkiksi lakisääteisen kuntoutuksen. Eli ihmisillä, joilla lain perusteella on oikeus kuntoutukseen, monella se tapahtuu näissä tiloissa. Siellä on fysioterapeutteja, jotka antavat sitä kuntoutusta, ja he eivät voi, koska nämä tilat menevät kiinni, jos näin päätetään. Samoin osassa peruskouluja, opetuksessa, liikunnan opetuksessa, on hyödynnetty yksityisten tiloja. He eivät voi nyt käyttää niitä tiloja. Sekin on lakisääteistä mutta perusopetuslain mukaista, mutta se ei sitten teidän kannassanne näy. Eli puhutaan kyllä lasten oikeuksien ja opetuksen tärkeydestä, mutta tänne asti se ei ulotu. Samoin kansalaisten kokonaisterveys, hyvinvointi, sekä fyysinen että psyykinen hyvinvointi, on todella tärkeää koronakestävyyskannalta — tämä epidemia on kestänyt jo yli vuoden — niin että kansalaiset oikeasti myöskin jaksavat, samoin alueellisuus, sen huomiointi. Nämä olivat ne meidän lausumat, mihin me kiinnitim-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 33/2021 vp

me huomiota. Jos nämä ovat teidän mielestänne ihan turhaa potaskaa, niin sitten se on teidän näkemyksenne.

Haluan vielä sanoa, arvoisa puhemies, tästä, mitä muissa maissa on tehty. Muissa maissa on tehty toimenpiteitä, joista ollaan otettu mallia, mutta tämäkin on hyvin valikoivaa. Eli esimerkiksi tämä ennakkotestausmalli rajoille — suurin osa Euroopan maista vaatii sitä, mutta Suomi katsoo, että se ei ole riittävä. Muille se tuntuu olevan. Ei se yksinään riitäkään, mutta muiden toimien ohessa se on tärkeä viesti. Ja toinen asia, maskipakko: Muut maat ympäri maailman käyttävät sitä. Suomessa edelleenkin kiistellään siitä, vuoden ajan, ja nyt liikkumisrajoituksen osana se on tuotu yhdelle alueelle. Meidän pitäisi olla profylaktisia, ennakoita koko maan osalta tätä asiaa. [Puhemies: 3 minuuttia!] Kyllä se valikoivaa on.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Räsänen.

16.01 Päivi Räsänen kd: Arvoisa rouva puhemies! Tässä edustaja Kurvinen peräänkuulutti yhteistyökykyä myös opposition puolelta, ja itse ajattelen kyllä, että tämän pandemia-vuoden aikana suuressa kuvassa yhteistyö on toiminut erittäin hyvin. Itse asiassa hämmästyttävän suurella yhteisymmärryksellä ollaan vaikeita esityksiä viety läpi, ja kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä haluaa olla rakentavasti yhteistyössä jatkossakin.

Ollaan tehty tiukkoja rajoitustoimia, ja niitä varmasti tarvitaan vielä jatkossakin, mutta rajoitusten tulee olla sellaisia, jotka myös kansalaiset kokevat järkevinä, perusteltuina, vaikuttavina ja eri väestöryhmien suhteen oikeudenmukaisina. Koronarajoitukset eivät toimi, ellei niitä noudateta. Siksi yhdyn kyllä pitkälti tähän erittäin hyvään puheenvuoroon, jonka edustaja Laiho tuossa edellä käytti. Tämän esityksen osalta tähän mielestäni jää valitettavasti liian monta ongelmakohtaa, joita ei koeta tarkoituksenmukaisina. Kyllä tänä aikana on tärkeää kannustaa kansalaisia liikkumaan, eikä ylimitoitetuilla rajoituksilla pidä sulkea sellaisia liikuntapaikkoja, joissa voidaan koronaturvallisesti pienellä ryhmällä suurissa tiloissa järjestää liikuntaa.

Samoin olen huolestunut lasten uimataidosta. Opetussuunnitelmiin kuuluu myös se, että peruskoululaisia opetetaan uimaan, ja nyt jo tällä hetkellä esimerkiksi uimahalleihin ei enää ole päästy, vaikka nämä samat alakoululaiset ovat muuten kontaktissa toisiinsa. Pelkään, että tämä tulee näkymään vielä jopa hukkumiskuolemina jatkossa, jos lapset eivät opi uimaan.

Arvoisa puhemies! Täällä on paljon keskusteltu tästä rokotusjärjestyksestä, ja kyllä tässäkin täytyy nyt olla todella tarkkana, että ei tehdä sellaisia ratkaisuja, jotka koetaan epäoikeudenmukaisina tai joitakin ryhmiä syrjivinä. Esimerkiksi meillä on alueita, vaikkapa Kanta-Häme ja Päijät-Häme, jotka ovat leviämisvaiheessa ja joissa olisi tärkeää, että saataisiin nopeasti rokotettua myös esimerkiksi 60 vuotta täyttäneet, varsinkin miehet, joilla on suuri riski näihin taudin vakaviin muotoihin, ennen kuin lähdetään ikään kuin jollekin tietylle alueelle, vaikkapa vain Helsinkiin, painottamaan näitä rokotuksia. Eli kaikista kansalaisista tulee [Puhemies: 3 minuuttia!] pitää huolta.

Keskustelu päättyi.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Keskustelun kuluessa on tehty hylkäysehdotus ja kolmetoista lausumaehdotusta, joten asiasta on äänestettävä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 33/2021 vp

Äänestykset tapahtuvat tässä täysistunnossa tauon jälkeen. Istunto ja asian käsittely keskeytetään, ja istuntoa jatketaan kello 16.15.

Täysistunto keskeytettiin kello 16.04.

Täysistuntoa jatkettiin kello 16.16.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Nyt jatketaan kello 16.04 keskeytettyä istuntoa ja päiväjärjestyksen 4. asian käsittelyä.

Keskustelussa on Minna Reijonen Arja Juvosen kannattamana ehdottanut, että lakiehdotus hylätään. Lisäksi keskustelussa on Minna Reijonen Arja Juvosen kannattamana tehnyt vastalauseen 1 mukaiset seitsemän lausumaehdotusta ja Mia Laiho Kari Tolvasen kannattamana vastalauseen 2 mukaiset kuusi lausumaehdotusta.

Selonteko hyväksyttiin.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Hylkäysehdotuksesta on äänestettävä.

Lakiehdotuksen hyväksyminen ”jaa”, hylkääminen ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 31, ei 14, tyhjiä 6; poissa 148 (äänestys 5).

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Lopuksi on päätettävä keskustelussa tehdyistä lausumaehdotuksista.

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 31/2021 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Lopuksi on päätettävä keskustelussa tehdyistä lausumaehdotuksista.

Mietintö ”jaa”, Minna Reijosen ehdotus 1 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 31, ei 20; poissa 148 (äänestys 6). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Minna Reijosen ehdotus 2 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 31, ei 12, tyhjiä 8; poissa 148 (äänestys 7). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Minna Reijosen ehdotus 3 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 31, ei 20; poissa 148 (äänestys 8). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Minna Reijosen ehdotus 4 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 31, ei 20; poissa 148 (äänestys 9). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Minna Reijosen ehdotus 5 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 31, ei 20; poissa 148 (äänestys 10). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 33/2021 vp

Mietintö ”jaa”, Minna Reijosen ehdotus 6 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 31, ei 12, tyhjiä 8; poissa 148 (äänestys 11). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Minna Reijosen ehdotus 7 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 31, ei 20; poissa 148 (äänestys 12). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Mia Laihon ehdotus 1 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 31, ei 19; poissa 149 (äänestys 13). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Mia Laihon ehdotus 2 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 31, ei 20; poissa 148 (äänestys 14). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Mia Laihon ehdotus 3 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 31, ei 20; poissa 148 (äänestys 15). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Mia Laihon ehdotus 4 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 31, ei 20; poissa 148 (äänestys 16). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Mia Laihon ehdotus 5 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 31, ei 20; poissa 148 (äänestys 17). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Mia Laihon ehdotus 6 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 31, ei 20; poissa 148 (äänestys 18). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Eduskunta hyväksyi mietintöön sisältyvän lausumaehdotuksen.

Asian käsittely päättyi.